

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Исторически факултет

Катедра „История на България“

КОНСПЕКТ

За кандидат-докторантски изпит

по „История на Българското възраждане“

1. Извори и историография за Българското възраждане (етапи, постижения, слабости)
2. Стопанска модернизация през Българското възраждане
3. Съпоставителна характеристика на Паисий Хилендарски и Софроний Врачански (живот, идеи, дейност, произведения)
4. Политическа активност на българите през първата половина на 19 век (идеи, събития, личности)
5. Танзиматски реформи и отражението им върху живота на българите
6. Българската просвета през Възраждането
7. Църковни борби и създаване на Българската екзархия
8. Великите сили като фактор за Българското възраждане
9. Съпоставителна характеристика на организации, идеи и изяви в легалния политически спектър след Кримската война (напр. Добродетелна дружина, Одеско българско настоятелство, цариградските българи, кръговете около Иван Касабов и съмишленици.)
10. Съпоставителна характеристика на революционните идеи и дейност на Георги Раковски, Любен Каравелов, Васил Левски и Христо Ботев
11. Източната криза и Априлското въстание
12. Източната криза и руско-турската война
13. Възрожденска култура

Литература:

I. Учебници и справочна литература

Боршуков, Г. История на българската журналистика. 1844–1877. 1878–1885. С., 2003

Българска възрожденска интелигенция. Енциклопедия. Състав. Н. Генчев, Кр. Даскалова. С., 1988

История на България. Т. 5 Българско възраждане XVIII – средата на XIX в. С., 1985

История на България. Т. 6 Българско възраждане 1856–1878 г. С., 1988

История на българите. Т. II. Късно средновековие и Възраждане. С., 2003

История на Османската империя. Под ред. на Р. Мантран. С., 1999

Митев, П. Българското възраждане. Лекционен курс. С., 1999; 2012

II. Изследвания:

Атанасов, Хр. Развитие на земеделското кредитиране в Дунавския вилает: „Общополезните“ каси през 60-те и 70-те години на XIX век. С., 2017

Балканските измерения на фамилията Мустакови. Състав. П. Митев, В. Рачева. С., 2008

Бонева, В. Българското църковнонационално движение 1856–1870. (б.м.), 2010

Бойчева, В. Отпечатване на български книги в сръбски печатници през 1833–1859 г. (По документи и материали из сръбските архиви). – Изв. НБКМ, 1976, т. XIV (XX)

Брадистилова, М. Театрално изкуство и фолклорна култура през епохата на Българското възраждане. С., 1995

Българите в Османската империя, XIX в.: понятия, структури, личности. Състав. В. Рачева. С., 2017

Българо-румънски връзки и отношения през вековете. Изследвания. Т. 1. (XII–XIX в.). Отг. ред. Д. Ангелов и др. С., 1965

Българското възраждане и Русия. Отг. ред. Д. Косев. С., 1981

Българското възрожденско общество – проблеми, борби и постижения. Сб. изследвания в чест на 75-годишнината на доц. д-р О. Маждракова-Чавдарова. Състав. П. Божинов и А. Кирилова. С., 2013

В памет на акад. Михаил Димитров. Изследвания по Българско възраждане. С., 1974

Васил Левски. Нови документи и изследвания. Т. 1. С., 2021; Т. 2, С., 2022

Велики, К. Браилските бунтове 1841 – 1843. С., 1968

Гаврилова, Р. Колелото на живота. Всекидневието на българския възрожденски град. С., 1999

Гандев, Хр. Проблеми на Българското възраждане. С., 1976

Генчев, Н. Васил Левски. С., 1987

Генчев, Н. Българо-руски културни общувания през Възраждането. С., 2002

- Генчев, Н. Научни трудове. Т. I (1961–1972). С., 2003; Т. II (1973–2001). С., 2003
- Глушков, Хр. Евлоги и Христо Георгиеви. Живот и дейност. С., 1982
-
- Дамянов, И. Нишкото въстание през 1841 г. и европейската дипломация. С., 1992
- Даскалова, К. Грамотност, книжнина, читатели, четене в България на прехода към модерното време. С., 1999
- Димитров, А. Училището, прогресът и националната революция. Българското училище през Възраждането. С., 1987
- Димитров, Стр. Въстанието от 1850 г. в България. С., 1972
- Димитров, Стр. Султан Махмуд II и краят на еничарите. С., 1993; 2015
- Дойнов, Ст. Българите и руско-турските войни 1774–1856. С., 1987
- Дойнов, Ст. Българите в Украйна и Молдова през Възраждането (1751–1878). С., 2005
- Жечев, Н., В. Трайков. Българската емиграция в Румъния XIV в. – 1878 г. и участието ѝ в стопанския, общественно-политическия и културния живот на румънския народ. С., 1986
- Жечев, Н. Букурещ – културно средище на българите през Възраждането. С., 1991
-
- Конев, И. Българо-сръбски литературни взаимоотношения през XIX в. (До Освобождението). С., 1964
- Конев, И. Българо-сръбски и българо-хърватски взаимоотношения. (Материали и документи). С., 1966
- Конобеев, В. Д. Българското националноосвободително движение. Идеология, програма и развитие. С., 1972
- Косев, Д. Русия, Франция и българското освободително движение 1860–1869. С., 1978
- Косев, К. Бисмарк, Източният въпрос и българското Освобождение. С., 1978
-
- Косев, К., Н. Жечев, Д. Дойнов. История на Априлското въстание 1876. С., 1986; 1996
- Леков, Д. Българска възрожденска литература. Т. 1 и 2. С., 1993
- Манолова-Николова, Н. Чумавите времена (1700–1850). С., 2004
- Манолова-Николова, Н. Българите, църковното строителство и религиозната литература през 30–40-те години на XIX век. С., 2016
- Манолова-Николова, Н. Русия и българското въстание от 1850 г. – В: Историята, истината, историкът. Юб. издание по случай 80-годишнината на проф. Н. Генчев. С., 2012, 132–144
- Манолова-Николова, Н. Децата сираци през Възраждането – бележки. – В: Градиво за изследване на детето, децата и детството. Кн. 1. В. Търново, 2019, 9–21
- Маркова, З. Българското църковнонационално движение до Кримската война. С., 1976

Маркова, З. Българската екзархия 1870–1879. С., 1989

Митев, П. Държавната регламентация на градското стопанство в българските земи през XVIII в. – В: Създаване и развитие на модерни институции в българското възрожденско общество. Исторически студии. С., 1996

Митев, П. Създаване и дейност на „Българския революционен комитет – 1875 г.“. С., 1998

Митев, П. За „славянизацията“ на възрожденските българи. – В: Сб. История на българите: потребност от нов подход. Преоценки. Ч. II. С., 1998, 155–172

Митев, П., И. Илчев. Докосвания до Америка (XVIII – началото на XIX век). С., 2003

Митев, П., М. Иванов. Първата вълна на българската модернизация, 1850–1912 г. – Исторически преглед, 2010, кн. 3–4, 90–135

Митев, П. Недопрочетени страници от политическото ни Възраждане. Б.м., 2012

Митев П., Г. Бойков. Документални свидетелства за годината на раждане на Васил Левски. – История, 2021, кн. 1, 8–27

Начов, Н. Цариград като културен център на българите преди 1877 г. – Сб. БАН, XIX, 1925

Неофит Бозвели и българската литература. Под ред. на Г. Димов, Ст. Таринска. С., 1993

Паисий Хилендарски и неговата епоха. С., 1962

Паскалева, В. Европа и земите по Долния Дунав през XVIII – първата половина на XIX в. С., 1986

Предизвикателствата на промяната. Национална научна конференция София, 10–11 ноември 2004. С., 2006, 114–181

Рачева, В. За благотворителната дейност на българската емиграция от Букурещ през първата половина на XIX в. – В: Дарителство и взаимопомощ в българското общество (XVI – началото на XX в.). С., 2003, 153–192

Рачева, В. Руската политика и българската идея за политическа автономия в някои от изявите на българската емиграция от първата половина на XIX в. – ИПр, 2006, кн. 1–2, 44–66

Рачева, В. Руската преселническа политика, българите и Одринският мир от 2 септември 1829 г. – ГСУ ИФ, т. 100, 2012, 175 – 239

Рачева, В. В работилницата на Клио: теория и практика на историята през първата половина на XIX век. Казусът Юрий Венелин. – ГСУ ИФ, 2016, т. 102

Смоховска-Петрова, В. Неофит Бозвели и българският църковен въпрос. Нови данни из архивата на Адам Чарторийски. С., 1964

Софроний Врачански. Сб. изследвания. Под ред. на Д. Караджова, Ст. Таринска. С., 2004

Софроний Врачански книжовник и политик от Новото време. П. Митев, В. Рачева. С., 2013

Спасов, Р. Човешкият фактор в британската външна политика в контекста на българските земи под османска власт 1833–1860 г. – Анамнеза, 2017, кн. 1, 1–25, <<http://www.anamnesis.info/node/1322>>

Спасов, Р. Британската дипломация и българският църковен въпрос (от 1839 г. до Освобождението 1878). С., 2017

Стоянов, И. Любен Каравелов. Нови щрихи живота и дейността му. В. Търново, 2008

Събев, О. Робърт Колеж и българите. С., 2015

Тафрова, М. Танзиматът, вилаетската реформа и българите. Администрацията на Дунавския вилает (1864–1876). С., 2010

Тодорова, М. Англия, Русия и Танзимата. С., 1980

Тодорова, М. Балканското семейство. Историческа демография на българското общество през османския период. С., 2002

Тодорова, О. Православната църква и българите през XV–XVIII в. С., 1997

Трайков, В. Георги Стойков Раковски. Биография. С., 1974

Христов, Хр. Освобождението на България и политиката на западните държави. 1876–1878. С., 1968

Шарова Кр. Л. Каравелов и Дж. Мацини. (Към въпроса за европейските измерения на българското революционно движение). – В: Модерният историк. Въображение, информираност, поколения. С., 1999, 171–197

Шарова, Кр. Архивът на Българския революционен централен комитет. Извороведски изследвания. Предг. К. Мирчева. С., 2021

Шишманов, И. Избрани произведения в два тома. Т. I и Т. II. С., 1965, 1966

Янева, Св. Българи – откупвачи на данъци във фискалната система на Османската империя. Към историята на българския делови и социален елит през XIX в. С., 2011
